

Hapenensaari

Noin kilometrin päässä Ravansaareltä suoraan pohjoiseen, Hannustiensaaren jatkeena alkaa Hapenen saari. Saari antoi nimensä yhdelle Viipurin maalaiskunnan 63:sta kylästä, johon kuului pääsaaren lisäksi Hietasaari, sekä asumattomat Hannustiensaari, Lihkari, Haapluoto, Leppäluoto, Mitikka, Varissaari sekä pääosa Karppilan ja Kiiskilän väliin jäävästä alueesta mantereella. Hapenen kylän väestö oli vuonna 1937 yhteensä 57 henkeä. Kylään kuului 235 hehtaaria metsää, 42 hehtaaria peltoa ja 19 hehtaaria niittyä. Pellot sijaitsivat pääosin Hapenen saarella ja Vatterissa mantereen puolella. Hapenen kartanoon kuului kuitenkin maita myös Piispansaaren kylästä, jossa peltoja oli myös.

Hapenen saaren muistoja ovat ovat tallentaneet erityisesti saaren kesäasukkaat, saaren omistaneen Emil Zilliacuksen (1878-1961) pojat Henrik (1908-1992) ja Benedict (1921-2013). Viime vuosisadan alussa saarella asui ympärivuotisesti vain pari perhettä, mutta Zilliacuksen otettua tilan hoitoonsa Antti Hyytiäisen tultua Virojoen maamieskoulusta valmistuttuaan tilanhoitajaksi, tila alkoi työllistää enemmän ja väkimääräkin kasvoi. Saari tuotti maataloustarvikkeita merkittävässä määrin Ravansaarelaisten käyttöön. Hedelmäpuutarhaviljelyksen aloittaminen Antti Hyytiäisen nuorikkonsa kanssa Pietarista noutamien omenapuuntaimien ympärille laajensi tuotantoa peltoviljelystä ja karjanhoidosta. Vuosikymmenten varrella nousivat kasvihuoneet ja tila toimi lukemattomien puutarhaharjoittelijoiden kesätyöpaikkana. Ravansaareen linkittyä tämäkin tarina, sillä sieltä nuori Antti löysi elämäkumppaninsa Josefiinan, joka Hartolasta maailmalle lähdettyään oli edennyt herra Larstamin hotelliravintolan pääkeittäjäksi. Kauko Tiilen kirjassa "Ravansaaren poika" on Hotel Trångsundin valokuva sivulla 16.

Hapenen pehtoorintupaan saatiin puhelin jo 1920-luvulla, mutta vasta toinen maailmansota toi mukanaan sähköt. Vesijohto saarella oli kuitenkin jo paljon aiemmin, sillä Antti Hyytiäisen rakentamalla tuulivoimalla pumpattiin raikas kaivovesi navetan ylisillä olleeseen betoniseen säiliöön, josta sitä riitti niin taloihin kuin puutarhaankin.

Perheessämme tarinoita Hapenen saaren paratiisista on kertonut Antin tytär Toini Hyytiäinen, joka syntyi saarelle vuonna 1919. Meren yli kulki 1920-luvulla pienen Toinitytön koulutie Ravansaaren suureen maailmaan. Kertomuksissa elävät niin luotsiperhen koulukortteeri ja koulutoverit kuin koulutien seikkailutkin maitoveneineen, myrskyineen, rospuuttovaiheineen ja kevätjähin putoamisineen.

Otto Hänninen, Kuopio

Lähteitä

Hyytiäinen, Toini: Koulumuistot. Lyht'paalu 2008 Nr 1 s. 12-13.

Hänninen, Otto. Paluu kadonneelle saarelle. Lyht'paalu 2013 nr 3 s. 8-10.

Kuujo ja Lakio, 1982. Viipurin pitäjän historia, osa II. Mäntän Kirjapaino.

Tiili, Kauko, 2007. Ravansaaren poika. Postuumisti julkaistu Markku Tiilen toimittama muistelmateos. Neiril-kustannus, Tartto.

Zilliacus, Benedict. Bergens skugga. suom. Vuoren varjo. (Hapenensaaresta kertoo luku "Omenapuiden saari", 22 s.).

Kirjayhtymä, 1987, Helsinki.

Zilliacus, Benedict. Båten i vassen. suom. (Oili Suominen) Kertomus kadonneesta saaresta (194 s.). ISBN 951-26-3452-

X. Kirjayhtymä, 1990, Helsinki.

Zilliacus, Henrik, 1986. Hapenensaari (på svenska). Valokuvien kuvitettu omakustanne, 80 s.